

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
І МИСТЕЦТВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної
конференції
Київського національного
університету культури
і мистецтв

**ДИЗАЙН ПІСЛЯ ЕПОХИ
ПОСТМОДЕРНУ: ІДЕЇ,
ТЕОРІЇ, ПРАКТИКА**

15 – 16 квітня 2021 р.

УДК 7.012+7.038.6

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(Прокол №10 від 22.03.2021)

Дизайн після епохи постмодерну: ідеї, теорія, практика: матер.
Всеукр. наук.-практ. конф., 15 – 16 квітня 2021 р. / МОН України,
Київ. нац. ун-т к-ри і мист; редкол.: Удріс-Бородавко Н.,
Болтенков А., – К.: КНУКіМ, 2021. – 234 с.

УДК 7.012+7.038.6

© Автори публікацій, 2021
© Київський національний університет культури і мистецтв, 2021

ЕПОХА, В ЯКУ ЖИВЕМО ТА ПРОЄКТУЄМО

Легенький Юрій Григорович КОМПОЗИЦІЙНА МОДЕЛЬ ДИЗАЙНУ: ДОМОДЕРНІ, МОДЕРНІ, ПОСТМОДЕРНІ, МЕТАМОДЕРНІ РЕЛЯЦІЇ COMPOSITIO.....	8
Ареф'єва Анна Юїївна ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА ІНТЕГРАТИВНІ ПРОЦЕСИ В КУЛЬТУРІ.....	17
Легенький Ілларіон Юрійович ФЕНОМЕН СТИЛЬОВОЇ ДИНАМИКИ В КУЛЬТУРІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	23
Будник Андрій Вікторович, Сухотенко Марія Ігорівна АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ «РЕПОСТ-МОДЕРНІЗМ».....	30
Костюк Ольга Петрівна ПРОБЛЕМИ ТВОРЧОСТІ У ДИЗАЙНІ.....	37
Черкесова Інна Григорівна ВПЛИВ ЦИФРОВИХ МОДЕЛЕЙ ДІДЖИТАЛ САПІЄНС НА ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ТУРБОТИ.....	42
СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ МОДЕРНИХ І ПОСТМОДЕРНИХ ТЕОРІЙ	
Дядюх-Богатько Наталія Йосипівна ЕЛЕМЕНТИ ДИЗАЙНУ В МІСТАХ ЯК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ВИХОВНОЇ ФУНКЦІЇ.....	46
Швець Ірина Владиславівна ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ДИЗАЙН-КОДУ В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІСТА КИЄВА.....	49
Владимир Ольга Михайлівна ЕВОЛЮЦІЙНІ ЗМІНИ У РОЗУМІННІ ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	51

Крижанівський Олександр Анатолійович ВІД РЕСТАВРАЦІЇ МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ ДО ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	57
Дядюх-Богатько Наталія Йосипівна, Олексюк Ірина Василівна ДАХОВІ РЕКЛАМНІ КОНСТРУКЦІЇ: НА МЕЖІ МИСТЕЦТВА І ПРОЄКТУВАННЯ.....	59
Подволоцька Олена Станіславівна, Ткачук Катерина Андріївна ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІРТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ У ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТНИХ РІШЕНЬ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА.....	67
Власюк Олена Петрівна КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В ДИЗАЙНІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ.....	71
Прищенко Світлана Валеріївна ПРОЄКТ «ЕКОКУЛЬТУРА» ДЛЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН.....	76
Гордійчук Ярослав Юрійович ТРАНСФОРМАЦІЯ ГАЛУЗІ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ ВНАСЛІДОК ЕВОЛЮЦІЇ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	81
Виноградова Марія Костянтинівна НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ВИДИМОЇ ФОРМИ — ЗАВДАННЯ ДИЗАЙНЕРА У СЬОГОДЕННІ.....	86
Клівак Владислав Світозарович ВІРТУАЛЬНІ МУЗЕЇ В ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	89
Кравченко Наталія Іванівна, Кучерява Юлія Олександрівна ТЕХНІКА КОЛАЖУ В ТВОРЧОСТІ СУЧАСНИХ ДИЗАЙНЕРІВ.....	93
Чуєва Оксана Володимирівна ТИПОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ ВСТУПНИХ ТИТРІВ ДО КІНОСАГИ ПРО АГЕНТА «007».....	98

Книжникова Софія Володимирівна СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ У ВСТУПНИХ ТИТРАХ УКРАЇНСЬКИХ КІНОСТУДІЙ ПЕРІОДУ ПОСТМОДЕРНУ.....	101
Михалевич Віктор Вадимович, Цисарський Володимир Дмитрович ВИДИ ТА СТИЛІ СУЧАСНИХ КОРПОРАТИВНИХ САЙТІВ.....	108
Мадінова Юлія Ігорівна, Серікова Олена Сергіївна СТРАТЕГІЯ ГРАФІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВЕБСАЙТІВ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ВАДАМИ ЗОРУ.....	114
Михалевич Віктор Вадимович, Чирва Олексій Олександрович ТЕКСТУРА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ГЕЙМ-ДИЗАЙНУ.....	118
Кравченко Наталія Іванівна, Новицька Ольга Ігорівна ФІРМОВИЙ КОЛІР ЯК СКЛАДОВА КОНЦЕПЦІЇДЕНТИФІКАЦІЇ БРЕНДА.....	123
Вежбовська Ліліана Романівна ДИНАМІКА АНІМАЛІСТИЧНОГО ОБРАЗУ В ДИЗАЙНІ ОБКЛАДИНОК ЖУРНАЛУ VOGUE.....	128
Шрамко Тетяна Вікторівна ПОСТМОДЕРНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АНІМАЛІСТИЧНИХ ОБРАЗІВ У ЛОГОТИПАХ ВІДОМИХ БРЕНДІВ.....	136
Удріс-Бородавко Наталя Сергіївна ПРАКТИКА ІЛЮСТРУВАННЯ У ВІЗУАЛІЗАЦІЇ РЕКЛАМНОЇ ІДЕЇ В ХХІ СТОЛІТТІ.....	142
Совгира Тетяна Іванівна МЕТОДИ СТВОРЕННЯ СТЕРЕОЗОБРАЖЕННЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ПРАКТИЦІ.....	146
Литвиненко Наталія Миколаївна ПЕРСОНАЛІЇ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ДИЗАЙНУ.....	150

Дихнич Людмила Петрівна, Харченко Анастасія Валеріївна ІНТЕРПРЕТАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОГО ОБРАЗУ В КОНТЕКСТІ ПОСТМОДЕРНИХ ПРАКТИК МОДИ.....	156
Кисельова Катерина Олександрівна, Літовченко Анастасія Максимівна ПОШУК ГАРМОНІЇ В СУЧАСНИХ ПРОЄКТАХ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ.....	162
Пенчук Олександра Петрівна, Журавель-Змєєва Лілія Сергіївна СУЧАСНІ ТЕКСТИЛЬНІ ТЕХНІКИ ЯК ЗАСІБ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО САМОВИРАЖЕННЯ МИТЦЯ.....	167
Садретдінова Наталія Василівна, Чоловська Ольга Олександрівна ПРОЄКТУВАННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ЖІНОЧИХ НАПІВКОМБІНЕЗОНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ПРОМИСЛОВОГО ДИЗАЙНУ.....	171
Чуботіна Ірина Михайлівна 1960-ТІ І 2020-І РР., ЯК «АЛЬФА» І «ОМЕГА» ПОСТМОДЕРНІЗМУ В ДИЗАЙНІ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ.....	179
Шаркіна Анастасія Гюнерівна АСОЦІАТИВНИЙ МЕТОД У ТВОРЧОСТІ ХУДОЖНИКА-ГРИМЕРА.....	182
КОЛЕКЦІЙНИЙ ТА АРТ-ДИЗАЙН: НА МЕЖІ МИСТЕЦТВА І ПРОЄКТУВАННЯ	
Матоліч Ірина Яремівна КОЛЕКЦІЙНИЙ ДИЗАЙН: ТЕНДЕНЦІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	187
Борисова Світлана Володимирівна ПОШУК ДЖЕРЕЛ НАТХНЕННЯ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ОБ'ЄКТІВ АРТ-ДИЗАЙНУ.....	190
Крижанівський Олександр Анатолійович КОЛЕКЦІОНУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ ДИЗАЙНУ ЯК ПРОЦЕС ОСМИСЛЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	194

КРЕАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИЗАЙН-ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПОСТМОДЕРНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Вороніна Марина Вікторівна СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДИЗАЙН-ОСВІТИ.....	198
Івченко Валерія Ігорівна ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ДО ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТВОРІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	204
Одрехівський Роман Васильович ДИСЦИПЛІНА «СКУЛЬПТУРА» У НАВЧАЛЬНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ.....	210
Мигаль Станіслав Павлович, Прокопчук Інна Юхимівна ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЬВІВСЬКОЇ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ШКОЛИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.....	214
Болтенков Аркадій Геннадійович МЕТОД ІМІТАЦІЙНИХ ІГОР У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ДИЗАЙНЕРА.....	218
Полтавець-Гуйда Оксана Вікторівна СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ КНИГИ 50 -70-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ В ГРАФІЧНІЙ ТВОРЧОСТІ В.ПОЛТАВЦЯ.....	222
Школьна Ольга Володимирівна АСПЕКТИ ДИЗАЙНУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	228

За всі подані ідеї та факти відповідальність несуть автори. Редакційна колегія передбачила подачу текстів у вільній формі, а оформлення списку використаних джерел згідно з офіційно затверджених систем.

УДК 658.512.2:73.04(477)''20''

**АСПЕКТИ ДИЗАЙНУ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ
З ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА**

Школьна Ольга Володимирівна,
доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри образотворчого
мистецтва Київського університету
імені Бориса Грінченка
ORCID 0000-0002-7245-6010

Ключові слова: дизайн, образотворче мистецтво, артдизайн, ві-ар-технології, 3D-7D дизайн, сучасна освіта в Україні.

Нині проблему зв'язку діджитал-арту й традиційних форм образотворчого мистецтва пов'язують з тим, що, хоч і існує шалений попит на цифрове мистецтво, але це питання лежить у площині різних мистецьких категорій: як академічного живопису й рисунку, так і дизайну (мистецьких технологій) й мультимедіа [1] у Новому середовищі [8].

Але наукове осягнення цих питань в Україні, як і методологічне педагогічне, поки що знаходиться на початковій стадії усвідомлення [7]. Наразі в Європі лише вузьке коло митців й науковців працюють з новими художніми формами та їх проблематикою [6]. Яскравими представниками серед митців даного напрямку є: Сесіль Б. Еванс, Джейкоб Саттеруайт, Лорі Андресон, Ян Ченг, Кейт Купер та інші [4]. В Україні цифра і елементи зміненої реальності поки здебільшого охоплюють поціновувачів мурал-арту, книжкової графіки, моушен-дизайну

(анімації), відеоарту (медіамистецтва) [2], котрі захоплюються цифровою культурою [9].

В останні кілька років не лише власне у царині дизайн-освіти нагально стоять питання щодо потреби опанування студентами новітніх технологій [5]. Слід зазначити, що й у галузі підготовки професійних художників, фахівців з образотворчого та декоративного мистецтва, питання дизайн-грамотності стають дедалі більш актуальними, на рівних із впровадженням інформаційних та ві-ар-технологій, що стають невід'ємною частиною будь-якої фахової художньої освіти [3], частиною нової морфології мистецтва [10].

Так, на базі кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка на початку 2021 року було проведене масштабне опитування студентів щодо задоволення якістю мистецької підготовки, відповідності планів їх навчання відносно очікування здобувачів вищої освіти й можливих корекцій навчальних планів з урахуванням сучасних потреб студентів в умовах викликів сьогодення.

З-поміж іншого, було виявлено три нагальні потреби студентів Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальностями «образотворче мистецтво», «декоративне мистецтво». По-перше, здобувачі вищої освіти прагнули досягнути основи самоменеджменту: самоорганізації процесів монетизації власних творів мистецтва вже у процесі навчання. Адже наразі важливим фактором гармонійного існування і реалізації себе у професії вбачають ліквідність виконаної власноруч продукції, а також опанування інструментами її просування в інтернет-мережі, на різноманітних сайтах з продажу, аукціонах, онлайн-виставках, що особливо актуалізувалося в умовах локдаунів і пандемії, пов'язаних із поширенням COVID-19.

По-друге, як з'ясувалося, важливим аспектом підготовки для них наразі є розуміння сутності тривимірних арт-об'єктів і знання сучасних інноваційних тенденцій розвитку новітнього мистецтва Європи та світу загалом, в яких вони хочуть більше знати про мурал-арт, стріт-арт, боді-арт та інші види образотворчого мистецтва, які раніше вважалися маргінальними, чи такими, що межують з хуліганським, чи навіть вандальним мистецтвом.

Третім важливим аспектом з-поміж необхідних у подальшому фахових знань, на думку студентів, стала необхідність вивчення багатовимірного мистецтва і ві-ар-технологій (інтерактивних технологій зміненої реальності), що може дозволити їм стати конкурентноспроможними на ринку сучасної праці. Зокрема, вільно орієнтуватися у 3D–7D реальності, а також знати-ся на азах лазерних технологій, стерео-варіо-технологій тощо.

За результатами опитування, в освітню програму бакалаврату було введено нові дисципліни: сучасне мистецтво і тривимірні арт-об'єкти, світовий арт-ринок та монетизація мистецтва, діджитал-арт і ві-ар технології, а також інклюзивна освіта, що цілком відповідало й стратегічному плану розвитку кафедри, наміченому її педагогічними працівниками за два роки перед тим.

По великому рахунку, всі названі аспекти мистецької освіти, що наразі потрібні здобувачам вищої освіти з напрямків «образотворче мистецтво» та «декоративне мистецтво», де-факто здебільшого належать до царини проектування, конструювання, моделювання та мистецьких технологій, а також напряму арт-бізнесу. Цебто, власне до галузі дизайн-освіти й управління у галузі культури й мистецтва. Відповідно, можна зазначити, що на сьогодні студентами напрямків, які раніше отримували кваліфікацію «художник», запотребовані й знання із суміжних

галузей знань. Зокрема ті, що виводять їх з площини чистого мистецтва в арт-дизайн з елементами арт-менеджменту.

Загалом, від 2020 року з огляду на ситуацію, пов'язану із карантинними обмеженнями, в цілому у діяльності окремих категорій суспільства по всьому світу зросла необхідність звернення до інформаційних технологій у вузько спрямованих галузях та їх розвитку. Результатом впливу пандемії COVID-19 стало збільшення кількості віртуальних мистецьких заходів, залучення більшої аудиторії до онлайн-зустрічей і сфери комп'ютерної діяльності.

Поруч із цим, закономірним став перехід в Україні документообігу до «держави у смартфоні», що позначився й на сфері освітніх технологій Вищої школи, де широко почали застосовувати дистанційне навчання всіх спеціальностей, включаючи художні.

В означеній царині відбулося закономірне зацікавлення студентсько-викладацької аудиторії новими можливостями цифрового простору. Зокрема, досягнення мистецьких об'єктів нематеріального штибу, що матеріалізуються за допомогою цифри (діджитал-арт) [2]. Це, у свою чергу, спричинило певний конфлікт сталих уявлень про мистецькі форми, які відтепер передбачали створення образів і в іншій, змінюваній реальності – інтерактивній, цифровій, де особливе місце належить муштен(рухомим)-процесам.

У нових умовах художній зміст творів перестав замикатися на площинах звичайних аркушів, допустимими навіть в дипломних проектах художників академічної підготовки стають елементи оцифрування, які також є частиною зображально-виразних засобів сучасної мистецької творчості.

Загалом варто відзначити, що загальна концепція цифрового мистецтва (діджитал-арт) у своїй суті співпадає з актуальним запитом суспільства на лібералізацію й інклюзивність інформації

загалом і, зокрема, у царині художньої творчості. Відповідно, дозволеними у візіях сучасного образотворчого мистецтва стають технологій віртуальної (VR), доповненої (AR), змішаної (MR) та розширеної (XR) реальності, стерео-варіо та лазерні технології, що стали новими засобами художньої виразності в образотворчому мистецтві, котре дедалі набуває характеру багатовимірності.

Загалом варто зазначити, що хоч зараз в Україні тільки формуються зміни уявлень про усталені мистецькі форми, і поки після бакалаврату спеціальностей 023 (образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація), не прийнято вводити кардинальні зміни спеціалізації, проте, останні опитування потреб студентів свідчать, що вони хочуть надалі, принаймні від магістратури, займатися формами образотворчого, у тому числі багатовимірного мистецтва, з використанням цифрових технологій і працювати з різними формами реальності.

А до сталих понять стилю, форми, простору, композиції, пластики, пропорцій, часу, руху, ритму, кольору, нюансу, контрасту, світлотіні, фактури, текстури, відблисків, рефлексів тощо додати поняття об'єму в матриці та віртуального середовища. Адже наразі у світі навіть започатковані музеї цифрового мистецтва (зокрема щоріхський, що діє від 2016 р. під назвою Museum of Digital Art), котрі збирають твори багатовимірного арту, власне цифрові та гібридні. Приміром такі, як sms-art, феррофлюїд-арт, science-art, mail-art, net-art, mobilephone-art, 3d-mapping, water screen, pool projection, голограми, laser show, у тому числі поєднані з сталими формами образотворчого мистецтва штибу цифрового живопису, фотоімпресіонізму, комп'ютерної графіки та анімації тощо, для яких новою константою стають множинні комбінації існування в екранних медіа й інтерактив з глядачем.

Список використаних джерел:

1. Деникин А. А. *Мультимедиа и искусство: от мифов к реалиям*. URL: <http://sias.ru/publications/magazines/kultura/2014-3/yazyki/843.html> (дата звернення: 12.01.2021).
2. Ерохин С. В. *Цифровое компьютерное искусство*. Санкт-Петербург: Алтейя, 2011. 188 с.
3. Иванов В., Лаптев В., Орлов П., Стрелков С. *Особенности преподавания дисциплин образовательного цикла Digital Arts // Современные методы обучения в сфере цифровых искусств: сб. статей / под ред. Е. Э. Павловской*. Екатеринбург, 2015. С. 63–64.
4. Кан А. *Цифровое искусство*. URL: http://www.bbc.com/russian/radio/radio_5etazh/2009/12/091213_5floor_digital_art.s.html (дата звернення: 11.01.2021).
5. *Комп'ютерні технології в мистецтві: методичні рекомендації / авт.-уклад. В. Городецький*. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2018. 52 с.
6. Оливер Грау о цифровом искусстве. URL: <https://polymus.ru/ru/museum/news/oliver-grau-o-tsifrovom-iskusstve/> (дата звернення: 13.01.2021).
7. *Основные понятия цифрового искусства 2018*. URL: <http://estetica.etica.in.ua/osnovni-ponyattya-tsifrovogo-mistetstva-2018> (дата звернення: 14.01.2021).
8. Полеухин А. *Принципы Новой среды по Л. Мановичу*. URL: <http://gonzo-design.ru/education/articles/newmediaprinciples/> (дата звернення: 12.01.2021).
9. Соколова Н. Л. *Цифровая культура или культура в цифровую эпоху?* URL: http://www.intelros.ru/pdf/isl_kult/2012_03/sokolovan.pdf (дата звернення: 09.01.2021).
10. Ханолайнен Д. П. *Компьютерное искусство как проблема морфологии: автореф. дис. ... канд. филос. наук: 09.00.04*. Москва, 2015. С. 6.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
Київського національного університету
культури і мистецтв

ДИЗАЙН ПІСЛЯ ЕПОХИ ПОСТМОДЕРНУ: ІДЕЇ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

15 – 16 квітня 2021 року

Київ, Україна

Редактор:
Удріс-Бородавко Н. С.

Дизайн обкладинки
Удріс-Бородавко Н. С.

Верстка:
Болтенков А. Г.

Підписано до друку 14.04.2021
Формат 70x108 1/16
Друк офсетний. Наклад 50 екз.
Ум. друк. арк 13,88. Обл. вид. арк. 17,01.
Замовлення № 4633.

Видавничий центр КНУКіМ Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4776 від 09.10.2014